OPINIENOTA TOEGANKELIJK AFVALBELEID IN GEMEENTE OSS

GROEN LINKS OSS

Wat is de aanleiding voor deze nota?

GroenLinks maakt zich grote zorgen over het nieuwe afvalbeleid, en met name de effecten van de aanpassing van de regelgeving bij het duurzaamheidsplein. Deze zorgen worden door meerdere politieke partijen gedeeld. Het beleid is slechts enkele maanden oud maar inmiddels is duidelijk geworden dat het te kort schiet als het gaat om sociale inclusie en duurzaamheid. Afvalinzameling is een basisvoorziening van de gemeente. Deze basisvoorziening hoort voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te zijn. Sinds de invoering van de nieuwe regels bij het duurzaamheidsplan is dit nu niet meer voor elke inwoner het geval. Om verdere schade te voorkomen, legt Groenlinks een viertal snelle ingrepen voor aan de gemeenteraad om het huidige beleid bij te sturen.

Welk resultaat willen we bereiken?

GroenLinks heeft tegen de vaststelling van het huidige afvalbeleid gestemd. Ook als de gemeenteraad een van de voorgestelde ingrepen aanneemt, blijft het huidige beleid te kort schieten. Met deze voorstellen hoopt GroenLinks een meer sociaal beleid te maken dat voor alle inwoners van Oss gelijkwaardig en toegankelijk is. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat inwoners zoveel mogelijk hun autonomie behouden en zelfredzaam zijn.

Welke dilemma's zijn er?

De casus die de basis vormde voor de artikel-41 vragen van GroenLinks bracht twee dilemma's in beeld:

1. Inwoners van Oss hebben het geld niet om te betalen als zij spullen naar de milieustraat willen brengen
2. Inwoners hebben geen vervoer om de spullen naar de milieustraat te brengen

Met een snelle ingreep is het belangrijk dat beide problemen worden opgelost. Daarmee wordt ook de dumping van afval voorkomen wat leidt tot vervuiling van de leefomgeving.

Met wie is er overleg geweest?

In aanloop naar deze opinienota heeft GroenLinks gesprekken gevoerd met verschillende inwoners, Wijkraad Schadewijk naar aanleiding van hun brief 'ongevraagd advies mbt afval' van 13 februari jl. en Kringloopbedrijven Maasland na aanleiding van

de artikel 41 vragen die GroenLinks 12 januari jl. stelde over de toegankelijkheid van de milieustraat voor minima.

Wat zijn de vervolgstappen?
Met deze opinienota wil GroenLinks het gesprek openen over een aantal snelle oplossingen. Na de discussie in de commissie zal GroenLinks, de voorkeuren van de gemeenteraad gewogen hebbende, met een motie komen om het huidige beleid bij te sturen.

Voorgestelde oplossingen

Op de lange termijn wil GroenLinks een beleid dat gebouwd is op een andere basis. Wegen in combinatie met een afvalpas lijken ons daarvoor geschikt. Op de korte termijn, echter, moeten er snel maatregelen genomen worden om de problemen die dit beleid veroorzaken op te lossen.

Sinds 1 januari 2021 zijn niet alleen de tarieven op de milieustraat gestegen, maar is ook het serviceniveau van Kringloopbedrijven Maasland naar beneden bijgesteld. In het nieuwe beleid worden alleen goederen meegenomen als minstens 70% van de aangeboden goederen hergebruikt kunnen worden. Tevens bepalen de chauffeurs of goederen herbruikbaar zijn en welke goederen dus worden meegenomen. Door de schifting van de chauffeurs blijven inwoners steeds vaker met goederen achter. Daarnaast is het niet toegestaan voor de chauffeurs om tegen betaling niet-herbruikbare huisraad mee te nemen. Voor 2021 werd nog alle aangeboden huisraad meegenomen. Kringloopbedrijven Maasland zorgden ervoor dat alle niet-bruikbare goederen bij de milieustraat terecht kwamen en gerecycled werden. Door deze service terug te brengen, kan dumping in de openbare ruimte worden voorkomen.

Het is voorstelbaar om hier kosten voor inwoners aan te verbinden. Deze zouden eventueel verhaald kunnen worden op de gemeente als inwoners deze niet zelf kunnen betalen. Wenselijker is het om als gemeenteraad deze bezuiniging (gedeeltelijk) terug te draaien en de service naar het oude niveau te herstellen.

Optie 1

Kringloopbedrijven Maasland halen alle huisraad gratis op.
Met deze oplossing wordt het serviceniveau hersteld naar de situatie van voor 2021. Dit zorgt ervoor dat zowel het kostenprobleem als het vervoersprobleem wordt opgelost.

Dit levert de volgende aandachtspunten op:

a. De ophaalservice van Kringloopbedrijven Maasland is gratis terwijl het inwoners geld kost om goederen zelf weg te brengen naar de milieustraat. Dit hoeft echter geen probleem te vormen. In het oude beleid werd door Kringloopbedrijven Maasland het volgende uitgangspunt gehanteerd: één derde van de huisraad moet verkoopbaar zijn. De overige huisraad wordt als service meegenomen door Kringloopbedrijven Maasland en afgevoerd naar de milieustraat.
b. Dit gaat de gemeente Oss meer geld kosten. Het is voor de gemeenteraad nu niet inzichtelijk hoeveel de bezuigingsingreep op de milieustraat zou moeten opleveren. Het is noodzakelijk dat er een ambtelijke inschatting wordt gemaakt van de kosten als deze bezuinigingen (gedeeltelijk) worden teruggedraaid.

Optie 2

Kringloopbedrijven Maasland halen tegen betaling ook niet-herbruikbare huisraad op.
Medewerkers van de Kringloopbedrijven geven aan dat het praktisch geen grote problemen veroorzaakt om met een pinapparaat op pad te gaan en een onderscheid te maken tussen herbruikbare (gratis) en niet-herbruikbare huisraad (tegen betaling). Dit zorgt ervoor dat inwoners de mogelijkheid hebben om hun niet-herbruikbare huisraad op te laten halen.

Dit levert de volgende aandachtspunten op:

a. Het kostenprobleem dat is ontstaan bij inwoners met een lager inkomen wordt hiermee niet opgelost.
b. Om discussie met de chauffeurs van de kringloop te voorkomen moeten deze tarieven vooraf duidelijk zijn.
c. Er moet een duidelijke voorscheiding gemaakt worden door de medewerkers van de kringloop (telefonisch) om te voorkomen dat alleen niet-herbruikbare huisraad wordt aangeboden. De kringloop heeft hier ruime ervaring mee.

Optie 3

Kringloopbedrijven Maasland halen tegen betaling huisraad op en dit wordt, voor mensen die dit niet kunnen betalen, gedekt door gemeentelijk geld.
In dit scenario gelden dezelfde voorwaarden als in oplossing 2. Om het kostenprobleem van inwoners met lagere inkomens op te lossen wordt het mogelijk om de kosten te verhalen op de gemeente. Dit zou kunnen via de bijzondere bijstand. Daarvan is de doelgroep goed in beeld.

Dit levert de volgende aandachtspunten op:

a. Dit is een bureaucratisering waardoor ook andere onderdelen van de gemeentelijke organisatie betrokken worden bij de uitvoering van het afvalbeleid.

Optie 4

<u>Faciliteren van maatschappelijke initiatieven.</u>

Met de Omgevingswet in aantocht, krijgen inwoners steeds meer autonomie. Wijk- en dorpsraden gaan een steeds prominentere rol spelen in het oplossen van lokale problemen, zoals zwerfafval en overlast. Zij hebben daarbij vooral een signalerende functie. Daarnaast zijn organisaties als Quiet-Oss en Helpende Handen een vertrouwd steuntje in de rug voor inwoners die het nodig hebben. Het is daarom niet ondenkbaar dat deze, of gelijksoortige organisaties, hierin een rol gaan spelen. De gemeente kan deze initiatieven faciliteren door bijvoorbeeld aanhangers ter beschikking te stellen.

Dit levert de volgende aandachtspunten op:

a. Afvalinzameling is een basisvoorziening waar inwoners belasting voor betalen die ook onafhankelijk van de inzet van vrijwilligers voor iedereen toegankelijk moet zijn.

We hopen dat deze notitie een startpunt is om tot een gewogen oplossing te komen.